

Kaupunginjohtajan puhe Työvoimapulan rohdot -tilaisuudessa 21.2.2023

Arvoisa ministeri, hyvät kuulijat, tervetuloa keskustelemaan tärkeästä ja isosta aiheesta!

Mikkeli on maakuntansa keskus, joten meillä on vastuu ja ennen kaikkea halu toimia vahvasti aluetaloutemme kehittämisen veturina. Tähän kuuluu olennaisena osana ihmisten mahdollisimman tehokas työllistyminen ja työn tuottavuuden jatkuva kehittäminen.

Mikkelissä on puhuttu paljon elinvoimasta jo paljon ennen minun tänne tuloani, mutta olen huomannut, että se on edelleen päättäjien agendalla vahvana ja syystäkin. Samalla kun Mikkelissä on mietitty millä keinoin ja toimenpitein kaupungin elinvoimaa turvattaisiin tulevaisuudessa, täällä on kamppailtu erittäin vakavien talousongelmien kanssa, jotka pääsääntöisesti ovat johtuneet menneinä vuosina ankarista sosiaali- ja terveystoimen kasvavista kustannuksista. Eivätkä taloushaasteet ihan heti näytä tähän vuoteen päättyvänsäkään. Silti, myös talouden vakauttamisessa säästämisen lisäksi ja ehkä vielä merkittävämmässäkin roolissa on elinvoimatyö ja toimiminen tavalla, joka tuo aluetalouteen lisäeuroja verotulokertymän kautta. Tässä tavoitteessa työllisyyden kehittäminen on yksi avainasioita.

Elinvoiman kasvaminen on vahvasti sidoksissa yritysten menestymiseen ja siten työllisyyden paranemiseen. Kun yrityksillä menee hyvin, niin yleensä kaupungilakin menee kohtuullisen hyvin. Kaupunki haluaa tehdä erityisesti tällä rintamalla yritysten kanssa hyvää yhteistyötä, edesauttaa yritysten kasvun edellytyksiä, mutta myös ottaa vastuun omasta panostuksestaan elinvoimaan ja aluetalouden kehittämiseen. Näkyvimpiä esimerkkejä tästä kaupungin strategisesta elinvoimaotteesta ovat kehittämissyhtiö Miksein ja kiinteistöyhtiö Naistingin yrityselämää palveleva toiminta sekä koulutusorganisaatioiden, Etelä-Savon ammattiopiston Esedun, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun sekä yliopistokeskuksen toiminta Mikkelissä. Oman strategisen toiminnan kautta kaupunki kehittää lisäksi erityisesti neljää kehittämisalustaa jotka tarjoavat alustan uudentlaisille liiketoiminnoille. Neljä kehittämisalustaamme ovat: EcoSairila, Memory Campus, Kalevankangas ja matkailun kehittämisalusta.

Viime aikojen onnistumisena nostan tässä yhteydessä muita kehittämisalustoja ollenkaan väheksymättä esille EcoSairilan, joka keskittyy siniseen ja vihreään biotalouteen. Mikkelin uusi jätevedenpuhdistamo Sairilassa kallon sisällä ei pel-

kästään tarjoa puhtainta mahdollista juomavettä, vaan yhdistää modernin vedenpuhdistusteknologian, vesitutkimuksen ja vesiliiketoiminnan. LUT-yliopiston uusi vesiteknologian insinööriohjelma on tuorein osoitus hyvästä yhteistyöstä ja uuden aloittamisesta.

Mitä sitten tulee TE-palvelujen uudistumiseen, niin toki näemme sen suurena mahdollisuutena elinvoimatyössä. Uudistuksen myötä tai sen avulla työn tuotavuutta on mahdollista parhaimmillaan nostaa ja kaupungin paikallistuntemus saadaan yritysten käyttöön työllistymisprosessiin. TE-uudistukseen liittyy sekä mahdollisuuksia että riskejä. Nyt on vajaa kaksi vuotta aikaa miettiä ja tehdä töitä sen eteen, miten ja millä prosesseilla saisimme luotua meille Suomen parhaan työllisyyspumpun. Työllistyminen voisi olla vahvuutemme, jolla voisi olla merkittäviä vaikutuksia niin aluetalouteen kuin taloudelliseen omavaraisuuteemmekin.

Työllisyyspalveluiden kehittämisessä mielestäni kaupungille ei riitä se, että yhdistämme jo olemassa olevat palvelut ja toimijat, omat työllisyyspalvelumme, nykyiset TE-palvelut, tärkeät koulutusorganisaatiot ja kenties kehitysyhtiön tarjoamia palveluita. Näistä toimijoista etsimme uusia polkuja ja synergioita työllistämiseen. Tavoitteena täytyy olla kehittää työllisyyspalveluita moderniin suuntaan. Nyt käsillä olevasta uudistuksesta täytyy saada kaikki irti ja varmistaa, ettei kunnista tule vain työttömyydestä aiheutuvien kulujen maksuautomaatteja, vaan aidosti aluetaloutta edistävää toimintaa.

Hyvät kuulijat

Mielestäni uuden mallin konkreettisena tavoitteena pitää olla muun muassa työvoimapalveluiden lakisääteisen palveluprosessin keventäminen. Resursseja täytyy käyttää entistä tarkoituksenmukaisemmin ja asiakaslähtöisemmin. Asiakasta ei saa unohtaa, muttei myöskään painostaa ja sekoittaa liiallisella byrokratialla. Jokainen keissi ja jokainen työnhakija-asiakkuus on yksilöllinen. Toivon mahdollistavaa lainsäädäntöä.

Lisäksi on hyvä korostaa alueellisten palveluekosysteemien laaja-alaista käyttöä työllisyyden ja kohtaannon vahvistamiseksi. Työnantajaviranomaisella pitäisi olla harkintavaltaa siinä, millaisia palveluita kannattaa järjestää ja miten. Sääntelyn vähentäminen voisi mahdollistaa palveluntuottajille uudenlaisten palveluiden kehittämisen ja tarjonnan.

Valitettavasti suunniteltu uudistus ei suoraan korjaa kohtaanto-ongelmaa. Moni yritys hakee spesifejä ammattilaisia, usein aika tarkoin hakukriteerein. Väestö

Mikkelin seudulla ja koko Etelä-Savossa vanhenee hyvää vauhtia eikä pitovoimamme ole paras mahdollinen: Emme ole periferiaa, mutta toisaalta työmarkkinamme ja osaajamme ovat toisenlaisia kuin suurissa kaupungeissa.

Teemme jatkuvasti töitä kaupunkikonsernissamme sen eteen, että saamme seudullemme uusia yrityksiä, jolloin saamme uusia työpaikkoja ja siten veronmaksajia. Osaamisvajetta seudullamme varmasti on monin paikoin – tiettyjen alojen ammattilaiset ovat muuttaneet muualle: Paluumuuttajiakin saadaksemme meillä tulee olla kokonaispaketti kunnossa. Ei riitä se, että perheestä toinen vanhempi saa Mikkelistä työn, sillä työtä pitäisi olla toisellekin. Vaikka etätyömahdollisuudet ovat kasvaneet, ei työkuulttuurin ja työskentelytapojen muutos vielä yksistään ole ratkaisu tähän. Yritysten ja ihmisten sijoittumispalveluissa Mikkeliiin ja seudulle meillä on vielä paljon tehtävää.

Samalla on hyvä muistaa, että yksi rohto työvoimapulaan on varmastikin työperäisessä maahanmuutossa. Ammattibarometri kertoo, että Etelä-Savossa eniten pulaa on sote-alan ammattiteissa: sairaanhoitajat, lähihoitajat, sosiaalialan asiantuntijat ja lääkärit. Ja juuri näitä tekijöitä tarvitsee alati vanheneva väestömme, toki myös nuoremmat.

Näillä ajatuksilla tähän tilaisuuteen ja uusiin keskusteluihin. Kiitän vielä hyvän tilaisuuden järjestämisestä tärkeän aiheen ympärillä täällä Mikaelissa. Toivottavasti vieraila riittää aikaa tutustua myös muuhun Mikkelin tarjontaan!